

www.nfunorge.org
Adresse: Postboks 8954 Youngstorget, 0028 Oslo
E-post: post@nfunorge.org
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
Fakturaadresse: 943260672@autoinvoice.no

Ekspertutvalget om brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Oslo, 13. februar 2026

Innspill til Ekspertutvalg om brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettighetsorganisasjon som både arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemming og deres familier ovenfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har rundt 8600 betalende medlemmer.

NFU ønsker å komme med innspill til arbeidet som Ekspertutvalget skal gjøre for å vurdere hvordan Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) kan innrettes for å bidra til likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse.

NFU har fire punkter vi ønsker å fokusere på.

- BPA skal bidra til at personer med funksjonsnedsettelse som har behov for praktisk og personlig bistand kan organisere dette selv eller med medarbeidsleder.
- Alle personer med funksjonsnedsettelse som har behov for praktisk og personlig bistand, skal oppleve likestilling og ha mulighet for aktive og meningsfulle liv.

- All praktisk bistand bør ut av helse- og omsorgstjenesteloven, slik det foreslås for BPA.
- Reglene om BPA må ikke diskriminere på grunnlag av hvilken funksjonsnedsettelse en person har.

Først ønsker vi å understreke at BPA er av stor viktighet for mange mennesker med utviklingshemming. Spesielt vil vi fremheve hvor viktig BPA er for å unngå bruk av tvang og makt. Det er mange som opplever at bruken av tvang og makt reduseres og også helt unngås når den praktiske bistanden ytes som BPA.

Det er mange kommuner som ønsker å tvinge barn inn på barne- og avlastnings institusjoner. NFU mener at BPA er et veldig viktig alternativ til dette. Barns beste må komme først og ikke glemmes i arbeidet med BPA.

Det er også studier som viser at medvirkning og mulighet for selvstendighet blir langt bedre ivarettatt for personer med utviklingshemming når de har BPA enn de som mottar tjenester i det ordinære kommunale tjenesteapparatet. BPA bidrar til at tjenestene er mer fleksible og forutsigbare. Når man styrer tjenesteytingen selv, blir det enklere å få til individuelle tilpasninger. Det blir ofte færre assistenter, og mer stabilitet og kontinuitet

BPA skal bidra til at personer med funksjonsnedsettelse, som har behov for praktisk og personlig bistand, kan organisere dette selv eller med medarbeidsleder.

NFU mener at den assistansen som gis i en BPA ordning er praktisk bistand. Det er bistand til å stå opp, kle seg, lage mat, spise, rydde og vaske i hjemmet, delta på sports aktiviteter, være med på kulturelle aktiviteter osv. Dette er samme praktiske bistand som i utgangspunktet skal gis gjennom den ordinære kommunale organiseringen, gjennom individuelle vedtak. Dette blir alt for ofte ikke oppfylt.

Alle som har behov for praktisk bistand, skal oppleve likestilling og ha mulighet for aktive og meningsfulle liv.

NFU mener det er helt selvfølgelig at alle som trenger praktisk bistand, uansett organisering, skal oppnå likestilling og ha mulighet for aktive og meningsfulle liv. Vi mener det ikke skal være et regelverk som diskriminerer på grunnlag av hvordan den praktiske bistanden er organisert. Det kan ikke være slik at det kun er de som mottar praktisk bistand i form av BPA som skal ha frihet og mulighet til å dra på ferie, gå på kulturopplevelser, studere osv. Det må også være slik at alle som har praktisk bistand, ikke opplever urimelig forskjellsbehandling, for eksempel på grunnlag av hvor i landet en bor.

All praktisk bistand bør ut av helse- og omsorgstjenesteloven.

Vi mener det viktige skillet går mellom praktisk bistand og helsetjenester. Alt for ofte snakkes det om helsetjenester. Vi mener dette er helt feil og har ført til at funksjonshemmede mer blir sett på som pasienter. Funksjonshemmede med et assistansebehov er ikke pasienter som primært trenger helsetjenester, men behov for assistanse på egne premisser for å kunne realisere sin rett til deltagelse, selvstendighet og kunne oppnå likestilling. Landsmøtet til NFU har vært veldig klar på dette og kom med en uttalelse som sier «vi ønsker et nytt lovverk som sikrer individuelle tjenester og tilstrekkelig personlig assistanse og som sikrer likestilling og deltagelse. Overgangen fra en sosialtjenestelov til en helse- og omsorgstjenestelov har bidratt til et helsefokus og en «sykeliggjøring» av funksjonshemmede i kommunene, som særlig har rammet personer med utviklingshemming» Det var et helt tydelig og samstemt landsmøte som mente vi måtte få tilbake sosialtjenesteloven, som bidro til et annet fokus enn det helse- og omsorgstjenesteloven gjør. NFU mener det vil være i tråd med CRPD, som forutsetter et paradigmeskifte, der samfunnet skal behandle funksjonshemmede som likeverdige borgere og ikke pasienter, klienter og brukere.

Reglene om BPA må ikke diskriminere på grunnlag av hvilken funksjonsnedsettelse en person har.

I dag har vi regelverk som diskriminerer funksjonshemmede på grunnlag av hvilken funksjonsnedsettelse en person har. Dette gjelder arbeidsreiser og funksjonsassistanse. Dette er tjenester som personer med utviklingshemming ikke kan få. Det vil være helt uakseptabelt om et regelverk som gjelder BPA skulle medføre samme resultat. For NFU er det avgjørende at også personer som trenger

medarbeidsledelse beholder denne rettigheten. Vi kan ikke lage regler som helt klart skaper et A og B lag på grunnlag av hvilken funksjonsnedsettelse man har.

Med vennlig hilsen

Hedvig Ekberg
generalsekretær